

Gönderen Kadir Hatipoglu - Mart 18 2021 02:00:00

[illegible]

ve babamızın hakları gelmektedir. İmandan sonra birinci vazifemiz ana-babanın kalbini kırmamaktır. Onlar ne kadar kötü olsalar da, yine her şeyin üstünde hakları vardır. Onların kalbini kıranın ibadeti kabul olmaz. Müslüman doğmamıza ve müslüman yetişmemize sebep olan ana-babamızın kalbini kırarsak Cennete girmemiz düşünülebilir mi? Müslüman ana-babamız, bizden razı olmadıkça, Allah teâlânın sevdiği kulu olmamız çok zordur. İyilik ederek rızalarını almaya çalışmalıdır! Allahü teâlâ ana-babaya iyilik edin buyuruyor. Anne ve babamıza göstermemiz gereken hürmeti, onların ebeveyn' nimiz olması sebebiyle göstereceğiz. İster okumuş, isterse cahil olsunlar yahut mümin veya kâfir bulunsunlar, evlâdın onlara karşı vazi­fedeye kusur etmemesi gerekir. Anne ve baba, evlâdına dine aykırı ol­mayan bir iş emrederse evlât onu yapmak mecburiyetindedir. Fakat dine aykırı bir teklifte bulunursa itaat gerekmez. Zira Kur'ân-ı Kerî­min Ankebut suresinin 8. ayetinde:

وَوَصَّيْنَااْلاِنْسَانَبِوَالِدَيْهِحُسْنًاوَاِنْجَاهَدَاكَلِتُشْرِكَبِىمَالَيْسَلَكَبِهِعِلْمٌفَلاَتُطِعْهُمَااِلَىَّمَرْجِعُكُمْفَاُنَبِّئُكُمْبِمَاكُنْتُمْتَعْمَلُونَنَنَىَّىشركةٌفاستفتيتُرسُولَاللّهِِهِىَّققلتُقدمتْعَلَىَّأمى

وهىَ
رَاغِبَةٌ؛
أفأَصِلُ
أمِّى قال
نَعمْ: صِلىِ
أمَّكِ «Annem (islâmiyet! kabulden)
yüz çevirdiđi halde (bana bir ha­cet için) geldi. Ona iyilikte bulunabilir
miyim?» demiř. Resûl-i Ek­rem:
«Evet, annene iyilik (ve yardım) da bulunabilirsin» buyurdu Yine Hadis-i şeriflerde de
buyuruldu ki:

رَغِمَ
أنفُهُ رغمَ
أنفُهُ رغمَ
أنفُهُ، قيلَ
مَنْ يَا
رَسُولُ
اللّهِ ؟ قال:
مَنْ أدركَ
والدِيهِ
عندَ الكِبرِ
أو
أحَدَهُمَا
ثمّ لم يدخلْ
الجنّةَ Ebu Hüreyre (radiyallahu
anh) anlatıyor: "Peygamberimiz (aleyhissalâtu vesselâm) bir gün: "Burnu
sürtülsün, burnu sürtülsün, burnu sürtülsün"
dedi. "Kimin burnu sürtülsün ey Allah'ın Resulü?" diye sorulunca řu
açıklamada bulundu: "Ebeveyninden her ikisinin veya sâdece birinin yaşlılığına
ulaştığı halde cennete giremeyenin[Müslim, Birr: 9]
اسْتَأذَنَ
رَجُلٌ
رَسُولُ
اللّهِ في
الجِهَادِ
فقال: أحىٌّ
والدَاكَ؟
قال نعَمْ:
قالَ
فَفِيهِمَا
فجاهد İbnu Amr (radiyallahu anh) anlatıyor: "Bir adam,
cihada iřtirak etmek için Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm)'den izin istedi.
Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm): "Annen baban sađlar mı?" diye sordu.
Adam: "Evet" deyince: "Onlara (hizmet de cihad sayılır), sen onlara hizmet ederek cihad yap"
buyurdu. Müslim'in bir diğer rivayetinde adam: "...Sana, hicret ve cihad etmek ecrini de
Allah'tan istemek řartı üzerine biat ediyorum" der. Resûlullah (aleyhissalâtu
vesselâm): "Anne ve babandan sağ olan var mı?" diye sorar. Adam: "Evet, her ikisi de sağ"
deyince: "Yani sen Allah'tan ecir istiyorsun?" der. Adamın "evet"i üzerine: "Öyleyse

vâlideyn'in yanına dön. Onlara iyi bak, (Allah'ın rızası ondadır)" emreder. Ebu Dâvud ve Nesâî'de gelen bir diğer rivayette adam: "Ağlamakta olan ebeveynimi de geride bıraktım" der. Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm): "Öyleyse onların yanına dön, onları nasıl ağlattı isen öyle güldür, (Allah'ın rızası bundadır)" buyurur." Ebu Dâvud'un, Ebu Said (radiyallahu anh)'den yaptığı bir başka rivayetinde şöyle denir: "Yemen ahalisinden bir adam, Hz Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm)'e hicret ederek geldi. Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) ona: "Yemen'de bir kimsen var mı?" diye sordu. Adam: "Ebeveynim var" deyince "Peki, onlar sana izin verdiler mi?" diye tekrar sordu. "Hayır" cevabı üzerine: "Öyleyse onlara geri dön, onlardan izin iste. Şâyet izin verilerse cihada katıl, vermezlerse onlara hizmet et!" emretti." [İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Akçağ Yayınları: 2/485.]
 Ana babanın yüzüne sert bakmamalı, şefkatle ve sevgi ile bakmalı! Hadis-i şeriflerde buyuruldu ki: (Ana-babanın yüzüne sevgi ile bakmak ibadettir.) [Ebu Nuaym] (Ana-babanın yüzüne şefkatle bakana, kabul olmuş bir hac sevabı yazılır.) [İ.Rafii] Evladın, ana-babasına, sevgi ile bakışı için, kabul edilmiş bir hac sevabı verileceği bildirilince, oradakiler, (günde bin defa bakarsa da böyle sevaba kavuşur mu) denildikte, Peygamber efendimiz, (Günde yüzbin defa baksa da) buyurdu.

[illegible]

almak istiyor" (ne yapayım?) diye sordu. Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm): "Sen ve malın babana aitsiniz. Şunu bilin ki, evladlarınız kazanacakları, larınızın en temizlerindendir. Oyle ise evladlarınızın kazanacakları, larından yiye" buyurdu." [Ebu Dâvud, Buhârî, 79] Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm) "Senin varlığına baban sebeptir, malın varlığına da sen sebepsin. Oyle ise sen de malın da babanın kazancı sayılırsınız" buyurarak, evladın malında babasının hakkı bulunduğunu belirtmiştir. Şârih Hattabî, belirtilen bu hakkın, ihtiya¸ h¸inde, nafaka hakkı olduğunu belirtir. "Evlat, malsız mülksüz olsa dahi, ¸alışarak babasının nafakasını te'minle mükellef" der. Ayrıca şu noktayı da belirtir: "Baba, evl¸dın malı üzerinde sınırsız yetki sahibi değildir, istediği gibi tasarruf edemez, nafakadan fazlasını almaya yetkisi yoktur. Hadisten hi¸bir fakih söylenene aykırı hüküm ¸ıkarmamıştır [İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Ak¸ağ Yayınları: 2/483] Yine Allahın Resulü رِضى الربِّفيرِضىالْوَالِدِ،وسخطُ الربِّفيسخطِالوَالِدِ Allah'ın rızası babanın rızasından ge¸er. Allah'ın memnuniyetsizliği de babanın memnuniyetsizliğinden ge¸er. [Tirmizî, Birr: 3] buyurmaktadır. Anneye ve babaya iyilik günahlara bile tevbedir. İbnu Oümer (radıyallahu anh) anlatıyor: "Bir adam Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm)'a gelerek: إنّى أصبتُذنباً عظيماًفهلْ لِى منتوبةٍ؟ قال:هلْ لكَ منْأمّ! قال : قال:فهل لكَ منخالةٍ! قال نعم.قالَفَبِرَّهَا "Ben büyük bir günah işledim, buna tövbe imk¸nım var mı?" dedi. Hz. Peygamber (aleyhissalâtu vesselâm): "Annen var mı?" diye sordu. Adam: "Hayır yok" dedi. "Peki teyzen de mi yok?" dedi. Adam: "Hayır, var" deyince Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm): "üyle ise ona iyilik yap!" diye emretti." [Tirmizî, Birr: 6] Bu hadiste ayrıca teyzenin anne yerine ge¸eceğini de ifade etmektedir. Nitekim Tirmizî, bu hadisi, "Teyze'ye iyi davranma" babında zikreder. Bundan önce kaydedilen hadiste "Teyze anne yerindedir" buyurulur. Resûlullah (aleyhissalâtu vesselâm) bazı fırsatlarda da amcanın baba yerine ge¸eceğini belirtmiştir. [İbrahim Canan, Kutub-i Sitte Tercüme ve Şerhi, Ak¸ağ Yayınları: 2/489] Ana ve babaya bakmak iyilik etmek onların sağ olmalarına bağlı değildir. Onların ölümünden sonrada iyilik yapıp onların rızası kazanılabilir. Ve nitekim Ebu Üseyd M¸lik İbnu Reb¸'a es-S¸id¸ anlatıyor: "Bir adam: يَارسُولَاللّهِهَلْبَقِىَ مِنْ

برِّ
أبَوَىَّ
شَئٌ
أبَرُّهُمَا
بهِ بَعْدَ
موتِهِمَا "Ey Allah'ın
Resûlü, anne ve babamın vefatlarından sonra da onlara iyilik yapma imkânı var
mı, ne ile onlara iyilik yapabilirim?" diye sordu فقال
نعم: الصةُ
عليهمَا،
واسْتغفَارُ
لهُمَا،
وإنْفَاذُ
عَهْدِهمَا
من
بعْدِهِمَا،
وصِلَةُ
الرَّحمِ
التى توصلُ
إّ بِهِمَا،
وَإكْرامُ
صَدِيقِهمَا
 "Evet vardır" dedi ve açıkladı: "Onlara dua, onlar için Allah'tan istiğfar
(günahlarının affedilmesini) talep etmek, onlardan sonra vasiyetlerini yerine getirmek, anne
ve babasının akrabalarına karşı da sıla-i rahmi ifa etmek, anne ve babanın dostlarına ikramda
bulunmak." [Ebu Dâvud, Edeb: 129] Peygamber Efendimiz’e bu soruyu soran
sahâbînin hayırlı bir evlat olduğu anlaşıyor. Ebeveyni hayattayken onlara karşı evlatlık
görevini yapmış olmalı ki, ölümlelerinden sonra yapılacak bir başka hizmet bulunup
bulunmadığını ölğrenmek istiyor. Peygamber Efendimiz de bu hayırlı evlâda ebeveynin
ölümünden sonra yapılması gereken bazı görevleri hatırlatıyor: Birinci
görev: Onlara dua edip günahlarının bağışlanmasını dilemek. Hadiste
görüleceği üzere, bir ana baba ölür de, geride kendilerine dua eden
bir çocukları kalırsa, amel defterleri hiç kapanmaz, kendilerine devamlı sevap yazılır.
Ana babanın ölümünden sonra bir evlâdın onlara yapacağı ilk dua, onların
cenâze namazını kılmaktır. Çünkü cenaze namazı ölü
için bir duadan ibarettir. İyi bir evlat hayatı boyunca her fırsatta ana babasına dua eder.
Kur’ân-ı Kerîm bir evlâdın ana babasına nasıl dua etmesi gerektiğini
ölğretir. Bu dualardan biri şöyledir: رَّبِّ
ارْحَمْهُمَ
75; كَمَا
رَبَّيَانِى
صَغِيرًا “Yüce Rabbim!
Onlar beni küccedil;üklüğümde nasıl koruyarak
büyüttülerse, sen de onlara öyle acı ve esirge!” [İsrâ
sûresi (17), 24]. Hz. İbrâhim’ın ana ve babası için yaptığı, “
رَبَّنَا
اغْفِرْ لِى
وَلِوَالِدَ

09;#1617;#1614;

#1608;#1614;#1604;#1616;#1604;#1618;#1605;#1615;#1572;#1618;#1605;#1616;#1606;#1616;#1610;#1606;#1614; #1610;#1614;#1608;#1618;#1605;#1614;#1610;#1614;#1602;#1615;#1608;#1605;#1615;

#1575;#1604;#1618;#1581;#1616;#1587;#1614;#1575;#1576;#1615;

Rabbim! Hesap sorulduğu gün beni, anamı babamı ve mürsquo;minleri bağışla!” [İbrâhim sûresi (14), 41] duasını, namazlarımızda hep okuruz. Hz. Nûh’un da ana ve babası için buna benzer bir duası vardır.

#1585;#1614;#1576;#1617;#1616;

#1575;#1594;#1618;#1601;#1616;#1585;#1618; #1604;#1616;#1609;

#1608;#1614;#1604;#1616;#1608;#1614;#1575;#1604;#1616;#1583;#1614;#1609;#1617;#1614; #1608;#1614;#1604;#1616;#1605;#1614;#1606;#1618;

#1583;#1614;#1582;#1614;#1604;#1614;

#1576;#1614;#1610;#1618;#1578;#1616;#1609;

#1605;#1615;#1572;#1618;#1605;#1616;#1606;#1611;#1575;

#1608;#1614;#1604;#1616;#1604;#1618;#1605;#1615;#1572;#1618;#1605;#1616;#1606;#1616;#1610;#1606;#1614;

#1608;#1614;#1575;#1604;#1618;#1605;#1615;#1572;#1618;#1605;#1616;#1606;#1614;#1575;#1578;#1616; #1608;#1614;#1604;#1575;#1614;

#1578;#1614;#1586;#1616;#1583;#1616;

#1575;#1604;#1592;#1617;#1614;#1575;#1604;#1616;#1605;#1616;#1610;#1606;#1614; #1575;#1616;#1604;#1575;#1617;#1614;

#1578;#1614;#1576;#1614;#1575;#1585;#1611;#1575; Ey Rabbim! Benim

suçlarımı ört. Anamı, babamı, inanarak evime gireni, inanan erkek ve kadınların tümünü bağışla. Yaratılış gayesi dışında yaşayan kimselerin de yıkımını artır,

köklerini kurut. [Nûh sûresi (71), 28]. İkinci görev: Vasiyetlerini yerine

getirmek. Hayatlarında yapmaya fırsat bulamadıkları veya ölümlelerinden sonra

yapılmasını uygun gördükleri bazı görevleri veya hayırları onlar adına yapmak

gerekir. Üçüncü görev: Akrabasıyla ilgilenmek. Diğer bir ifadeyle

onlar sayesinde kendileriyle akrabalık bağı kurulan kimseleri görüp gözetmek.

Baba tarafından amcalar, amca çocukları ve diğer yakınlar; anne tarafından dayılar, dayı

çocukları ve diğer yakınlar bizim akrabamızdır. Onlarla anne ve babamız sayesinde akraba

olmuşuzdur. Bu akrabalığı devam ettirmek bizim görevimizdir. Gerektiğinde yardımlarına

koşmak, zaman zaman hatırlarını sorup gönüllerini almak anne ve babamıza

duyduğumuz sevgi, saygı ve bağlılığın bir göstergesidir. Dördüncü

görev: Ana ve babanın dostlarına iyilik ve ikram etmek. Ana ve babanın devamlı

görüşüp konuştuğu, kendilerine yakınlık duyduğu kimseler; huyları, hayat

görüşleri ve bazı alışkanlıklarıyla bize ana ve babamızı hatırlatırlar. Ana ve baba

dostlarını görünce, ebeveynimizi görmüş gibi oluruz. Onlara iyilik etmekle,

artık kendilerine ikramda bulunma şansını yitirdiğimiz ana ve babamıza ikram etmiş gibi oluruz.

Güzeliyetlerimiz bize bu görevi vermekle, hâtıralara saygılı olmanın ve onları

yaşatmanın güzelliğini de ortaya koymaktadır. Yine Abdullah İbni

Dînâr’dan rivayet edildiğine göre, Abdullah İbni Ömer radiyallahu

anhümâ şöyle dedi: Bedevilerden biri Abdullah İbni Ömer’le Mekke

yolunda karşılaştı. Abdullah İbni Ömer ona selâm verdi; kendi bindiği eşeğe onu

bindirdi ve başındaki sarığı da ona verdi. Abdullah İbni Dinâr sözüne devamla

dedi ki: Biz İbni Ömer’e: – Allah iyiliğini versin, bu adam bedevilerden biri.

Onlar aza kanaat ederler, deyince bize şunları söyledi: - Bu zâtın babası, (babam)

[illegible]

islam ve Hayat,Güncel Vaaz ve Hutbeler